

KULTUR

»At kalde mig provokunstner er en måde at afskrive mig på«

Paul McCarthy har begejstret, forarget og forundret som en af sin generations mest betydningsfulde kunstnere. Nu kan hans seneste værk ses i Viborg Kunsthall. Men hvem er manden, der har smurt sit ansigt ind i afføring og fået folk i Paris til at protestere?

KUNST INTERVIEW

MARIE NØRGAARD SKADHAUGE

Den 76-årige Paul McCarthy er beskrevet som en af USA's mest indflydelsesrige kunstnere. Han har udstillet på Guggenheim og MoMA i New York og Tate Modern i London. Hans skulpturer har fundet vej til Paris og Rotterdam. Tidligere har han undervist på det prestigefyldte universitet UCLA, og i dag har han 15-20 mennesker ansat i sit kunststudio i Los Angeles.

Det er ingen overdrivelse at kalde Paul McCarthy for en grand old man inden for amerikansk samtidskunst. Han er anerkendt, betydningsfuld, kontroversiel. Og så er han virkelig svær at interviewe.

Sidstnævnte fornemmer jeg allerede, inden en let pixeleret version af den ame-

rikanske kunstner dukker op på min computerskærm til vores Zoom-møde. Jeg skal tale med ham i anledningen af, at han udstiller sit seneste værk på Viborg Kunsthall. En gigantisk VR-installation, som han selv kalder et eksperiment.

I de adskillige interviews med ham, som jeg forinden har læst og set, giver han som regel lange, kryptiske svar. Afbryder sig selv midt i en sætning og starter en ny om et helt andet emne.

Da McCarthy i 2007 lavede en større udstilling på ARoS, blev omtalen af ham i en Berlingske-artikel indledt med ordene: »Hvis den 62-årige Paul McCarthy pludselig stod over for Aladdins lampe med tilhørende ånd, ville han formentlig ønske, han aldrig mere skulle møde pressen.«

Således er jeg forberedt på, at der venter mig lidt af en opgave, hvis jeg gennem de næste timer skal finde svar på de to vigtigste spørgsmål på min blok: Hvem er Paul McCarthy egentlig? Og hvorfor laver han den kunst, han gør?

Mens ordet 'indflydelsesrig' ofte sættes på McCarthy's person, beskrives hans arbejde som provokerende, ulækkert og kontroversielt. Dykker man ned i kunstnerens portfolio, forstår man hvorfor.

Siden 1960'erne har McCarthy brugt egen krop og rekvireret sig selv som væsker og madvarer til at undersøge og udstille det grimme og det tabubelagte.

I 1975 lavede han for eksempel videoen 'Sailors Meat', hvori han rullede rundt i en seng og forsøgte at bore sin penis ind i et rått stykke kød og efterfølgende placere den, penis, i en hotdog med ketchup.

Året forinden satte store kager af afføring sig i Paul McCarthy's skæg, da han smurte sit ansigt ind i egne fækalier i kunstværket 'Shit Face Painting'.

Da McCarthy dukker op på Zoom-forbindelsen fortæller han, at hans kunst dengang som nu koncentrerer sig om

magt, vold, undertrykkelse, manipulation, forførelse, mediering og tvang. Han finder en frihed i at bruge elementer fra 'det virkelige liv' i sit arbejde.

»Materialer har forskellige betydninger, alt efter hvordan du bruger dem. Ketchup kan være mad, blod, maling, et pop-symbol eller fallos, hvis det kommer fra en aflang flaske«, siger Paul McCarthy.

I de senere år har ketchup og andre madvarer fyldt mindre i McCarthy's værker, men han er ikke blevet mindre kontroversiel af den grund.

Eksperimentet blev kunstnerens 24 meter høje oppustelige figur 'Tree' i 2014 genstand for stor debat i Frankrig, da den blev placeret på Place Vendôme midt i Paris. Den grønne figur, der både ligner et juletræ og et butt plug, fik en pariser til at slå McCarthy flere gange i hovedet, mens han arbejdede på at sætte sit værk op.

En efterfølgende heftig debat førte til, at demonstranter klippede de snore over, der holdt figuren oppe, hvorfor det franske politi af sikkerhedsgrunde var nødt til at punktere det oppustelige træ. Særligt højreorienterede grupper kritiserede 'Tree' for at være en ydmygelse af Paris og af Place Vendôme.

Provokationens formål

Paul McCarthy giver et af sine længere, kryptiske svar, da jeg spørger, om han selv synes, at han er provokerende.

»Jeg ved ikke, om jeg vil benægte det. Men på den anden side...«, indleder han og bevæger sig ud i en snak om vold i medierne. Hans pointe er, at hans kunst, der blandt andet omhandler både fysisk og psykisk vold, udspringer af og afspejler den virkelige verden.

»Jeg forstørrelser den vold, jeg ser. De billeder, jeg skaber, er billeder, der virkelig eksisterer – og som eksisterer i meget mere brutale versioner rundt omkring i ver-

BLÅ BOG

Paul McCarthy

Amerikansk kunstner, 76 år.

Kendt for sine grænseoverskridende værker, herunder performance, tegning, skulptur, maleri og video.

Midt i 1990'erne fik han sit gennembrud på den amerikanske og internationale galleri- og museumsscene.

den. Det er måske hårdt at opleve på egen hånd, men det er ikke hårdt at blive vidende om.«

Paul McCarthy provokerer ikke for provokationens skyld, siger han.

»Jeg vil gerne tage folk med på tur ind i et aspekt af at være menneske. Det involverer magtstrukturer, vold, og hvem vi er, så ja, måske er det en hård tur. Men når jeg arbejder, tænker jeg ikke: 'Wow, hvad kan jeg gøre for at chokere publikum?'«

»At kalde mig provokunstner er en måde at afskrive mig på. Så lægges fokus på provokationen og chokket, og så antager man, at hele mit arbejde handler om, at det skal ses. Det er slet ikke tilfældet. Meget af min kunst bliver slet ikke vist til andre end mine venner.«

Men vil du da ikke gerne have, at dit arbejde bliver diskuteret og set af mange?

»Hey, det er en sjov en. Jo, det tror jeg nok. På den anden side har jeg så blandede følelser omkring det. Det kan være meget givende. Men der kan også komme negative reaktioner, som man skal forholde sig til.«

McCarthy fortæller, at 'Tree' også blev rejst i en park i Los Angeles. Her kom der intet postyr omkring den grønne figur.

»Jeg er glad for, at buttpluggen blev placeret midt i Paris, og at folk så den. Det var der noget skønt ved. Jeg kunne også virkelig godt lide, da den stod i en park i Los Angeles uden en masse opmærksomhed. Så hvis du spørger, hvilken af figurerne, der var vigtigst at stille op, ved jeg ikke, hvad jeg skal svare. At noget går viralt, hjælper mig med at rejse penge til at lave en film. Men ud over det er jeg ret ligeglad.«

VR i Viborg

Anledningen for vores interview er, at McCarthy's kunst kan opleves i Danmark resten af året. Helt konkret er det i Viborg Kunsthall, at et udsnit af hans seneste værk, A&E, vises indtil 16. januar 2022.

A&E består af flere tegninger, en stribe endnu ikke færdige film og et VR-eksperiment, som er det, der kan ses i Viborg.

I filmene og VR-eksperimentet møder man en nøgen, Hitler-lignende McCarthy med sorte vandrestøvler, hvide sokker og et kort, sort overskæg. Men det er ikke Hitler, kunstneren spiller, siger han selv. Det er en sammensat karakter, der blandt andet repræsenterer ondskab, maskulinitet og faderfiguren.

■ Kunstneren Paul McCarthy optræder selv som Hitler-lignende karakter i VR-eksperimentet A&E. PR-foto

»For hvordan kan man tillade sig at lave kunst om Adolf Hitler?«, siger Paul McCarthy og fortsætter:

»Jamen, det handler i virkeligheden ikke kun om Hitler. For mig er det et meget større emne, der involverer en masse andre ting. Fascisme og tyranni er store emner lige nu, der har enorm indflydelse på, hvem vi er. Jeg arbejder med det, fordi det fylder hos mig, så nu vil jeg opklare det på den eneste måde, jeg kan. Men den måde kan blive misforstået, hvis den bliver taget bogstaveligt.«

»De simpleste spørgsmål er de sværeste for mig at svare på«, siger McCarthy.

Måske er det derfor, han holder en lang pause, da jeg spørger, hvorfor han overhovedet valgte at blive kunstner; det andet spørgsmål, jeg havde på blokken inden interviewet begyndte. Han væver, afbryder stilheden med et amerikansk 'you know' og starter en sætning, han ikke færdiggør, før han siger:

»Der er dels det med at kunne tegne som ung og få anerkendelse for det. Sådan tror jeg, det er for måske 75 procent af alle kunstnere. Men det har også noget at gøre med en interesse for det, der ikke kan forklares.«

»Jeg tror, at det er af lignende grunde, at man måske bliver fysiker: et ønske om at forstå, hvad det her er, og hvad vi er. Jeg kunne ikke have lavet noget andet, intet andet ville fungere for mig.«

Paul McCarthy laver, efter eget udsagn, ikke provokerende kunst med ønsket om at provokere.

Han gør det, fordi det er hans måde at undersøge og forstå verden på.

marie.skadhauge@pol.dk